

Hoornder kerk  
Den Hoorn (Texel)  
18 juli 2021  
Aanvang 14.30 en 19.00 uur

**Mosa Trio**

Bram de Vree, piano (Nederland)  
Alexandra Van Beveren, viool (België)  
Paul Stavridis, cello (België)

Joseph Haydn  
(1732-1809)

Trio voor piano, viool en cello in Es gr. t., Hob. XV:36  
*Allegro moderato*  
*Polones*  
*Finale*

Diverse componisten

Mosaic (werken voor het Mosa Trio ontstaan tijdens een project met vier Belgische en Nederlandse conservatoria)

Antonin Dvořák  
(1841-1904)

Trio nr. 1 in Bes op. 21  
*Allegro molto*  
*Adagio molto e mesto*  
*Allegretto scherzando*  
*Finale. Allegro vivace*

## Toelichting programma 18 juli 2021 Hoornder kerk Den Hoorn (Texel)

Joseph Haydn komt de eer toe de grondlegger van het klassieke pianotrio te zijn. Toch deed hij niets anders dan voortborduren op de barokke sonate en triosonate waarin een of twee solo-instrumenten zich begeleid weten door een basso continuo bestaande uit een akkoordinstrument en een bas. Haydn zette de bezetting om naar klassieke snit en gaf in de loop van zijn rijke leven de drie instrumenten steeds meer zelfstandigheid. Dankzij deze ingreep kon de bezetting van viool, cello en piano in vele vormen ingezet worden en tot op de dag van vandaag overleven. Hoe levend het piano sindsdien was en nog steeds is bewijst het Mosa Trio niet alleen met Dvořáks Eerste pianotrio, maar ook met een uniek project waarbij compositiestudenten van vier Belgische en Nederlandse conservatoria korte pianotrio's schrijven voor het tienjarig bestaan van het trio. Het resultaat is een mooi 'mozaïek' van het hedendaags componeren.

De eerste pianotrio's van Joseph Haydn waren nog vooral pianosonates met begeleiding van de andere instrumenten, een gangbare praktijk in die dagen. Zelfs zijn laatste trio's uit de jaren negentig van de achttiende eeuw droegen vaak nog de naam 'Pianosonate met de begeleiding van viool en cello'. Haydns trio's waren ook meer bedoeld voor het amateurcircuit, voor het huiselijk vermaak van de gegoede burgerij. Dat is ook duidelijk te horen aan Haydns **Trio nr. 12 in Es Hob. XV:36** uit 1760. De muziek is stemmig, lichtvoetig bijna, de piano domineert, de structuur is helder en de partijen zijn niet al te ingewikkeld. Toch is het trio allesbehalve een niemendalletje en bevat het alles wat het meesterschap van Haydn tekent: een eerste deel in een zeer navolgbare sonatevorm, een bijna boerse polonaise en een elegant menuet als finale.

Seizoen 20-21 zou vanwege het tienjarig bestaan van het Mosa Trio een feestelijk seizoen worden. Door de coronaperikelen kwam daar weinig van terecht. Toch leverde het jubileum al veel moois op dankzij een uniek project. Ter gelegenheid van het tienjarig bestaan zocht het Mosa Trio onder de titel **Mosaic** contact met de conservatoria van Maastricht, Rotterdam, Luik en Antwerpen. Daar kregen studenten van de compositieklassen de opdracht een stuk van rond de twee minuten voor het trio te componeren en kregen ze een uitgebreide workshop over hoe effectief te schrijven voor de drie instrumenten. Het leverde veertig miniatures op die een caleidoscoop vormen van het huidige componeren in het algemeen en het schrijven voor pianotrio in het bijzonder. Vandaag staan vier van deze miniatures op het programma die bij elkaar een mooie suite vormen van het Pianotrio anno 2021. Mateo Bourgogne uit Luik schreef met Balerie Clincorgne een speels en dansant stuk waarbij interessante speeltechnieken passeren en de kast van de vleugel als percussie-instrument dienst doet. Zijn studiegenoot Louis Comblin pakt het in Firestorm suggestief aan met spannende glissandi en angstaanjagend trommelwerk op de snaren van de piano. Soupirs du vent d'automne van de Antwerpse compositiestudent Bram Rooses is precies wat de titel zegt: zuchten van de herfstwind. Een filmisch en direct tot de verbeelding sprekend langzaam rustpunt in dit vierluik dat besloten wordt door AQATAAM van Monika Wierbiłowicz uit Maastricht. Zij vraagt van de musici een haast robotachtige choreografie waarbij ze onder begeleiding van 'mechanische' klanken even tot echte mensen lijken te transformeren.

De Tsjech Antonin Dvořák leverde in het laatste kwart van de negentiende eeuw een bescheiden doch belangwekkende bijdrage aan het genre van het pianotrio. Niet alleen gaf hij de Tsjechische volksmuziek een plek in zijn vier trio's, ook gaf hij in zijn laatste en bekendste trio, het Dumky trio, blijk van een bevrijding van de klassieke vormstructuren, wat weer de trend zette voor het pianotrio in de twintigste en eenentwintigste eeuw. Zijn **Eerste pianotrio**

**in Bes op. 21** heeft nog het klassieke vierdelige vormschema. Dvořák schreef het werk in 1875 in dezelfde periode waarin zijn geliefde Serenade in E ontstond. Hoewel Dvořák volgens velen nog ernstig op zoek was naar zijn eigen toon en taal is dit eerste pianotrio in alles een vintage Dvořákwerk. Niet alleen speelt de volksmuziek een grote rol in de lyrische melodelijnen, ook de harmonie heeft die gedecideerde richting en lading die we van de beste werken van Dvořák kennen. Het eerste deel is een onstuimig werk in sonatevorm waarin drie verschillende thema's om elkaar heen draaien. Het langzame tweede deel heeft de vorm van een klaaglijke dumka. De finale bevat na het jagend zangerige Schumanneske derde deel weer die folkloristische melodie die ook het eerste deel kenmerkt. Dat daarin niets wijst op onzekerheid of een zoektocht vond ook het magazine Svetozor kort na de publicatie van het trio in 1877: 'De componist is niet alleen getalenteerd, maar hij is nu ook een volwassen kunstenaar die geïnspireerde motieven gebruikt om op subtiele wijze een sierlijke, maar toch duidelijke en smaakvolle muzikale structuur te creëren.'

*Paul Janssen*

“The Mosa Trio is a young, very promising piano trio with a big understanding, feeling and intellectual ability for all specific questions of sound, articulation, phrasing, structure and stylistic sense of the piano trio repertoire”.

Dit is een zeer treffende beschrijving van het Mosa Trio door Andreas Frölich (Hochschule für Musik und Tanz Köln, Mendelssohn Trio Berlin).

Door de bijna onuitputtelijke energie die violiste Alexandra Van Beveren (1988), cellist Paul Stavridis (1990) en pianist Bram de Vree (1989) steken in het doorgronden van hun repertoire, bevatten hun vertolkingen een grote expressie, veel innerlijke diepgang en een homogene interpretatie. Dit laat het trio horen in een breed repertoire dat reikt van vroeg klassiek tot hedendaags klassiek. Bovendien tonen ze een grote interesse in de uitvoeringspraktijken van deze stijlperiodes. Hierdoor blinkt het trio naast technisch meesterschap uit in de veelzijdigheid van zijn vertolkingen.

Mede door de spannende programmakeuze is een concert van het Mosa Trio altijd een belevenis. Het trio programmeert graag verschillende contrasterende stijlen binnen een concert waardoor het publiek enerzijds altijd iets hoort waar het van houdt en anderzijds ook vaak in aanraking komt met iets wat nieuw voor ze is. En zoals het Festival Classique optekende: “Of de stukken nu mijmerend of speels klinken, het Mosa Trio weet het publiek bij ieder deel mee te trekken in de muziek tot het de noten bijna kan voelen.

De internationale carrière van het Mosa Trio nam een vlucht na het winnen van een groot aantal prijzen. Zij wonnen o.a. de 2e prijs en de prijs voor de mooiste uitvoering van het hedendaagse opdrachtwerk tijdens de Orlando Competition (2015), de ‘Supernova – the Future Sound of Classical Music’ in Brussel (2014), de derde prijs, publieksprijs en prijs van de jonge jury op het prestigieuze Concours International de Musique de Chambre d’Illzach (2013) en de vakjury- en de publieksprijs op de Storioni Ensemblewedstrijd (2012).

Het Mosa Trio dankt zijn naam aan de stad waar zij studeerden aan het Conservatorium, ‘Mosa Trajectum’ is de Latijnse naam voor Maastricht ([www.mosatrio.nl](http://www.mosatrio.nl)).